

Tekst van de overdenking

uit de dienst van Woord en gebed

bij het leven van Richard Kemink

(*20 april 1951 - ^17 september 2008),

op 20 september 2008 in de Thomaskerk te Zierikzee

Schriftlezingen: Job 2 en 42:11-17 en Lucas 22: 39-46

Mensen uit het leven van Richard Kemink, gemeente van Christus,

Zoals velen van u en jullie was ik benieuwd hoe Richard er aan toe was toen hij uit het ziekenhuis kwam. Zou het bericht over zijn ziekte hem hebben verlamd of verkrampd? In mijn werk heb ik vaker meegemaakt dat mensen door het bericht dat ze binnenkort gaan sterven als verdoofd van schrik en verdriet voor niemand meer echt bereikbaar zijn. Van dat alles was bij Richard geen sprake. Hij was ondanks zijn verdriet vol initiatief. Hij zocht contact, wilde nog zoveel vertellen en vorm geven. De doener in hem stond als een boom in bloei. Toen ik na die ontmoeting naar huis ging, zocht ik naar een woord om aan te duiden hoe hij er aan toe was. Als vanzelf kwam het woord 'gehoorzaam' in mijn gedachten. Dat woord gebruikte ik ook in de weekbrief, waarmee we gemeenteleden de kans geven om met elkaar mee te leven. Iemand reageerde daarop dat hij bij Richard Kemink niet direct dacht aan gehoorzaam. Hij had waardering voor hem, maar zei: Zijn kracht ligt toch juist in het eigenzinnige; hij is iemand die tegen de stroom in durft te gaan. Daar zijn toch allerlei voorbeelden van? Kijk naar hoe hij vastgehouden heeft aan het idee om een huis op te knappen voor zijn zoons, of hoe hij actief werd in de plaatselijke politiek. Hoe kun je zo iemand nu gehoorzaam noemen?

Vanochtend lazen we twee bijbelgedeeltes die vertellen over het geheim van die gehoorzaamheid. Twee bijbelverhalen waar Richard veel van hield, die hem ontroerden en waar hij tegelijk van genoot om ze te horen. In deze verhalen viel alles voor hem op zijn plaats. Dat is bijzonder, omdat het in beide gevallen gaat om verhalen waarin niets meer op zijn plaats staat. Ze vertellen over het verdriet en het lijden dat mensen kan overvallen. En wat je daarvan moet denken. Waarom gebeurt mij dit, of waarom overkomt dit die mens van wie ik zoveel hou? Dat zijn vragen waar mensen hun geloof om zijn kwijt geraakt. Hoe kan God goed zijn en machtig en dan zoiets slechts laten gebeuren? In zo'n God kan of wil ik niet meer geloven. En dan valt er iets in hen stil. Met die vragen zijn mensen niet pas de laatste vijftig jaar bezig, het boek Job is waarschijnlijk al 25 eeuwen geleden geschreven in reactie op juist die vragen. Het verhaal van Job begint aanstootgevend. Je wordt er beroerd van om te lezen wat één mens aan narigheid kan overkomen. Zoals het voor velen van ons aanstootgevend voelt wat er in zo korte tijd met de gezondheid van Richard is gebeurd. Zoals velen zich afgevraagd hebben wat moet je hiervan nu denken? Wat moet je ermee? In het boek Job wordt verteld hoe de tegenstander van God het plezier probeer te bederven dat God beleeft aan wie Job is. Job is een mens uit één stuk.

Satan zegt: Vindt u het gek dat hij zo is en in u gelooft? Dat is allemaal eigenbelang. Het gaat hem voor de wind en dus blijft hij onderdanig en trouw aan de hand die hem zo rijk zegent. Job is een mooi-weer-gelovige. Bij tegenwind zal hij snel anders piepen. U kunt wel denken dat hij van u houdt, zegt Satan tegen God, maar die liefde stelt niets voor. Leer mij de mensen kennen. 'Ik zal je Job laten kennen', zei God in antwoord tegen Satan. Dan laat Gods tegenstander zijn ware aard zien en hij richt een bijna onvoorstelbaar spoor van verderf en verdriet aan in het leven van Job. Satan waant zich oppermachtig, zeker als hij ook nog diens gezondheid mag vernielen. Job krimpt ineen van verdriet, maar hij vervloekt God niet. Zijn vrouw zegt tegen hem: doe niet zo achterlijk, met die God van jou. Je ziet toch hoeveel je er mee opschiet! Ik spuug op dat geloof en ik begrijp niet dat jij die God niet vaarwel zegt. Zouden we het goede wel willen ontvangen als geschenk van God en dan het kwade niet? antwoordt Job. Het leven is geen ja-nee-sticker zoals mensen op hun brievenbus plakken, het een wil ik wel en het ander niet. Goede dingen mogen bezorgd worden, voor narigheid zoekt u maar een ander adres.

Voor wie nu denkt dat Job een onderdanig en gedwee mannetje was, dat zich overal maar bij neerlegde, die raad ik aan het hele boek eens te lezen. Want als de vrienden van Job bij hem komen om hem te troosten in zijn grote verdriet, legt Job zich niet neer bij hun uitleg. Zijn vrienden zeggen: Job, God is goed en machtig, dus je zult wel ergens ongehoorzaam geweest zijn, dat dit je gebeurt. Anders zou het onlogisch zijn. God doet niet zomaar wat. Geen sprake van, zei Job, dit heb ik nergens aan verdiend. Ik heb niets gedaan dat dit veroorzaakt heeft. Job durft dat zelfs tegenover God uit te spreken. Ik vind het niet eerlijk dat dit gebeurt. Zijn trouw en gehoorzaamheid aan God maken hem niet gedwee, maar juist mondig. Hij durft eigenzinnig te zijn omdat hij gehoorzaam is aan de God die hij liefheeft en die hem liefheeft. Dat maakt dat hij durft zeggen: God zo ken ik u niet. Ik weiger te accepteren dat uw liefde mij in de steek kan laten. Ik blijf afstemmen op die liefde, ik wil gehoorzaam blijven ook als ik niet begrijp hoe het precies zit.

De mondigheid van Richard Kemink gaat terug op die gehoorzaamheid. Hij begreep ook niet waarom hij al zo betrekkelijk jong moest sterven, zijn verdriet dat hij niet bij Marijke en zijn jongens en nog zovelen rondom hen kon blijven was intens, maar hij bleef afstemmen op de God die hij had leren kennen. Mijn leven is niet gevangen in ziekte, mijn leven is veilig in de liefde van God. Het geloof in die God was als een nieuw begin van leven voor hem geweest. Na moeilijke jaren in zijn jeugd en al zo vroeg veel pijnlijke indrukken op zijn netvlies, kwam hij tot geloof. Omdat anderen hem daarover wilden vertellen. Wie God voor hem wilde zijn. Dat heeft hij zijn verdere leven op zijn beurt ook weer aan anderen gedaan. In woord en daad vertellen, op de zondagsschool in Schuddebeurs, de kindernevendienst hier in de kerk, binnen Youth for Christ, maar bijv. ook door gerichte belangstelling. Frank en Stephan vertellen allebei hoe hun vader altijd in gesprek ging met hen en hun vrienden, altijd gericht was op de mogelijkheid om hen iets mee te geven. Zijn dyslexie en de beperkte aandacht die daar toen nog voor was, maakte dat allerlei

boeken buiten zijn bereik bleven. Maar met de kinderbijbel kwam hij net zo ver en wie straks dit kerkgebouw uitgaat, moet zeker even bij de trap omhoog kijken naar de grote schildering voor de kinderen die Richard ooit met Marja de Lange maakte voor de zondagsschool.

Dat geloof had hem echt niet alleen maar voorspoed gebracht. Zo beleefde hij bijvoorbeeld grote tegenslag toen hij voor zichzelf was begonnen. Marijke en hij hebben ondervonden hoe klein je kring van vrienden wordt, als je in de hoek zit waar de klappen vallen. Dan komt het aan op je vertrouwen, of je door alles heen blijft afstemmen op de God die jou niet vergeet. Het heeft Richard ook eigenzinniger gemaakt. Eens wordt mijn dag, zei hij tegen zijn zoons, toen niemand het zag zitten om dat pakhuis op te knappen. Je bent gek, wat doe je die jongens aan, zeiden anderen. Eens wordt mijn dag, zei Richard tegendraads. Hij heeft van die dag dat het huis gereed kwam genoten zoals Job van de zegeningen aan het eind van zijn leven. Het boek Job vertelt dat wij niet te weten komen wat er precies schuilgaat achter wat mensen overkomt. Job wist ook niet wat er precies gaande was en zelfs met de uitleg over Satans strijd met God, krijgen we er nog geen vinger achter. Er is veel meer gaande dat wij weten en begrijpen. Maar dat moet ons niet onmondig, lui of bang maken, dat mag ons eigenzinnig, want gehoorzaam maken. Gehoorzaam aan de zin die God aan je leven geeft. De zin die hij ook nu nog aan ieder van u, van jullie wil geven. Onderschat niet hoeveel kracht daar van uit kan gaan. Me dunkt dat Richard daar iets van heeft laten zien.

Zul je ze ook bij mijn dienst nog vertellen wie God voor mensen wil zijn? Gehoorzaamheid. God is niet als onze logica, onze manier van denken. Gods logica begint en eindigt in zijn liefde voor ons. Die logica heeft Jezus met zijn eigen leven laten zien. Mondig vroeg hij: Laat deze beker van lijden aan mij voorbijgaan, maar gehoorzaam voegde hij daarbij: maar niet mijn wil, maar uw wil geschiedde. De zwaarste beproeving heeft zijn leven vernield, maar heeft zijn geloof in Gods trouw niet gebroken. Die trouw heeft hem doen opstaan. Als eerste, als voorbeeld van de nieuwe schepping. Zo zal het zijn als deze wereld voltooid is, als er geen strijd tussen de machten meer buiten ons gezichtsveld gevoerd wordt, als geen mens meer door beproevingen heen hoeft. Als het licht in alle mensen wint.

Straks gaan we de Zuidhavenpoort onder door. Twee jaar geleden stond die poort centraal in een kerkmusical, waarvoor Richard het decor heeft helpen maken, Frank heeft staan schilderen en waar Stephan een hoofdrol in speelde. Die poort hoort bij Zierikzee en vertelde ook het verhaal over het hemels Jeruzalem waar mensen thuiskomen bij God en eens alle poorten open staan. In die musical schreven mensen hun naam in de poort en ontdekten dat tussen al die namen ook Gods naam stond. Vandaag denken we aan een man, die zijn naam in de poort van Zierikzee geschreven heeft. Richard Kemink was deel van deze stad. Straks gaat zijn lichaam onder die poort door; probeer dan voor je te zien hoe hij thuiskomt bij God en hoe hij daar ontdekt dat Jezus Christus in de poort van het hemels Jeruzalem geschreven heeft: Richard Kemink is hier thuis. Amen.